Caroli Gabrielis Cobeti

emendationes

ad

Xenophontis Commentarios

recensuit

Rudolfus Kühner.

Pars prior.

Belgardiae 1885.

Beilage zum Jahresbericht des städtischen Gymnasiums zu Belgard i. P.

1885. Progr. No. 113. Druck von Gustav Klemp in Belgard.

1

Quamquam Carolum Gabrielem *Cobet*, qua est ingenii sagacitate, optime de scriptoribus Graecis emendandis esse meritum fere omnes vv. dd. libenter concedent, tamen saepe temere eum esse progressum codicumque scripturam magis ex arbitrio suo quam veris ac rectis causis correxisse negari non potest. Ac recte quidem pater meus in praefatione Xenophontis Commentariorum edit. alterius*) mihi dixisse videtur: C. G. Cobets *novae lectiones*, quibus continentur observationes criticae in scriptores Graecos, Lugd. Bat. 1858 habe ich gründlich durchgenommen und geprüft. Den *Scharfsinn* des berühmten Kritikers habe ich allerdings bewundert, die *Leichtfertigkeit* aber, mit der er die Texte der alten Schriftsteller behandelt, und die Sucht selbst an ganz *gesunden* Stellen Konjekturen zu machen muss ich in hohem Grade missbilligen.**) Von den unzähligen (ca. 160) Mutmassungen, die er zu Xenophons Commentariis aufgestellt hat, verdienen nur fünf wirkliche Billigung, s. unsere Anmerkung zu I. 2, 36. I. 2, 46. II. 1, 30. II. 3, 18. II. 6, 17; alle übrigen beruhen entweder auf unrichtiger Auffassung der behandelten Stellen oder sind ganz *überflüssig* oder offenbar *falsch*, wie ich später in einer litterarischen Zeitschrift zu zeigen suchen werde. Quod pater promiserat, morte necessaria id facere prohibitus est. Atque equidem, qui anno superiore novam (quartam) editionem patris*) curavi, hac prooemii scholastici scribendi facultate data facere non possum, quin eos locos Xenophonteos, in quibus Cobetus offendit, accuratius tractem.

---

*) Xenophons Memorabilien, für den Schulgebrauch erklärt von Dr. Raphael Kühner. Leipzig. Druck und Verlag von B. G. Teubner.

**) Idem fere iudicat Breitenbachius. Xenophons Memorabilien erklärt von Ludwig Breitenbach. Berlin. Weidmann. in praefatione edit. IIIae, cum dicit: Vieles, was er vorschlägt, ist *unnötig* oder geradezu *verfehlt*.

I. 1, 7 (novae lectiones p. 647). Offendit statim Cobetus in verbis: *τεκτονικὸν μὲν γὰρ ἢ χαλκευτικὸν ἢ γεωργικὸν — ἢ στρατηγικὸν γενέσθαι, πάντα τὰ τοιαῦτα μαθήματα καὶ ἀνθρώπου γνώμῃ αἱρετὰ* (e Schneideri coni. pro *αἱρετέα*), *ἐνόμιζεν εἶναι.* 'Molestum est enim', inquit, '*καί* in *καὶ ἀνθρώπων γνώμῃ*, quasi vero etiam alia quam humana mente illae artes addisci possent'. Violentius igitur sic emendat: *ἢ στρατηγικὸν γενέσθαι καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, μαθητὰ καὶ ἀνθρώπου γνώμῃ αἱρετὰ ἐνόμιζεν εἶναι.* Equidem scripturam codicum (*γενέσθαι, πάντα τὰ τοιαῦτα μαθήματα καὶ ἀνθρώπου γνώμῃ αἱρετέα ἐνόμιζεν εἶναι*) retinendam esse puto, ut sententia sit haec: omnes has artes ipsa hominum ratione comparandas esse (non: comparari posse) (müsse man auch schon durch menschliche Einsicht erlangen), ut mente suppleas: *καὶ οὐ μόνον θεῶν γνώμῃ.* Exempla huius usus particulae *καί*, quae spectat ad alterum orationis membrum cogitatione supplendum, attulit pater meus ad h. l., cf. eius gramm. graec. ampliorem II. 2 § 524 p. 797.

I. 1, 12 (n. l. p. 683). Ex dittographia natum esse existimat *ποτέ* in verbis *ἐσκόπει, πότερά ποτε νομίσαντες ἱκανῶς ἤδη τἀνθρώπινα εἰδέναι ἔρχονται ἐπὶ τὸ — φροντίζειν* — et *ποτέ* delendum censet. At conferendum est initium primi capitis lib. I.: *πολλάκις ἐθαύμασα, τίσι ποτὲ λόγοις Ἀθηναίους ἔπεισαν* (quibus tandem causis Atheniensibus persuaserint) cf. I. 1, 2. III. 14, 2. IV. 2, 6. in primis Hell. V. 4, 16 (in narratione) *στρατιώτας καὶ μάλα ἀποροῦντας, πότερά ποτε πόλεμος πρὸς Θηβαίους ἢ εἰρήνη εἴη.*

I. 1, 14 (p. 683). In verbis: *καὶ τοῖς μὲν οὐδ' ἐν ὄχλῳ δοκεῖν αἰσχρὸν εἶναι λέγειν ἢ ποιεῖν ὁτιοῦν, τοῖς δὲ οὐδ' ἐξιτητέον εἰς ἀνθρώπους εἶναι δοκεῖν* alterum *δοκεῖν* ut invenuste et inficete repetitum ex nimio studio compositionis elegantiae et venustatis restituendae delevit cum Pluygersio (Mnem. 7. 275).

Ibid. (p. 683). Non iustam causam intellegere possum, cur cum Stobaeo, Dindorfio, aliis pro verbis codd. *οὔτ' ἂν γενέσθαι ποτὲ οὐδὲν οὔτ' ἀπολεῖσθαι* refinxerit *ἀπολέσθαι*, quanquam orationem sic magis concinnam fieri concedo.

I. 2, 3 (p. 684). In verbis: *Καίτοι γε οὐδεπώποτε ὑπέσχετο διδάσκαλος εἶναι τούτου* male transponendum censet: *καίτοι οὐδεπώποτέ γε*. Sentential est enim: quanquam quidem pollicitus est nunquam se huius rei magistrum fore, ita ut non verbum *οὐδεπώποτε* particula *γε* accuratius definiatur, sed *ὑπέσχετο* (i. e. tota enuntiatio). Opponitur enim *ὑπέσχετο* verbis *ἔπαυσε μὲν τούτων πολλούς*, quae antecedunt in § 2. Quamquam igitur alias *καίτοι-γε* dirimi solet, ubi particula *γε* non ad totam enuntiationem, sed tantum ad id vocabulum, quod subsequitur, pertinet (ut IV. 7, 5: *καίτοι οὐδὲ τούτων γε* IV. 8, 2: *καίτοι τὸν ἔμπροσθέν γε*), nostro tamen loco recte coniunctum esse videtur eodem modo quo IV. 2, 7 *καίτοι τοσούτῳ γε*, ubi Cobetus iniuria *καίτοι γε τοσούτῳ* legere vult. —

I. 2, 9 (p. 650). Temere verba *λέγων ὡς μωρὸν εἴη τοὺς μὲν τῆς πόλεως ἄρχοντας ἀπὸ κυάμου καθιστάναι* (alii *καθίστασθαι*), *κυβερνήτῃ δὲ μηδένα ἐθέλειν χρῆσθαι κυαμευτῷ*, mutare voluit in *μηδέν' ἂν ἐθέλειν*. Oratio recta est *οὐδεὶς ἐθέλει*, non *οὐδεὶς ἂν ἐθέλοι*, ut Cobeto videtur. —

I. 2, 14 (p. 684). Pro *ᾔδεσαν* omnium codicum in quo offendit, temere scribere vult *ᾔστην*. At saepissime vel in eadem enuntiatione numerum dualem et pluralem alterum excipere notissimum est cf. 1. 2, 18 *οἶδα δὲ κἀκείνω σωφρονοῦντε, ἔστε Σωκράτει συνήστην, οὐ φοβουμένω, μὴ ζημιοῖντο ἢ παίοιντο ὑπὸ Σωκράτους, ἀλλ' οἰομένω τότε κράτιστον εἶναι τοῦτο πράττειν.* I. 2, 33. II. 3, 18: *εἰ τὼ πόδε θείᾳ μοίρᾳ πεποιημένω πρὸς τὸ συνεργεῖν ἀλλήλοιν ἀμελήσαντε τοῦτον ἐμποδίζοιεν ἀλλήλω.*

I. 2, 21 (p. 685). In verbis *τῶν ἐν μέτρῳ πεποιημένων ἐπῶν* sine ulla causa cum Hirschigio (Zeitschr. f. Alt. wiss. 1852, 37, 295) verbum *ἐπῶν* delere vult. Respondet autem *ἐπῶν* bene et concinne sequenti *λόγων* cf. Isocr. 2 Nicocl. 7 *πολλὰ γὰρ καὶ τῶν μετὰ μέτρου ποιημάτων καὶ τῶν καταλογάδην συγγραμμάτων.* —

I. 2, 22 (p. 685). In verbis *τοὺς εἰς φιλοποσίαν προαχθέντας καὶ τοὺς εἰς ἔρωτας ἐγκυλισθέντας* recte quidem Ruhnkenii adnotatione ad h. l. commotus levissima mutatione *ἐκκυλισθέντας*, quod unus cod. B² (Paris 1643) praebet, cum aliis vv. dd. legendum censet, sed iniuria a Xenophonte scriptum esse suspicatur *παραχθέντας* pro *προαχθέντας*, cum dicit: *παράγειν* est ab officio deducere et flectere in vitium, non *προάγειν*, quod quemadmodum *προτρέπεσθαι* ad virtutem impellere significat. Etiam *προάγειν*, ut lexica docent, ita usurpatur, ut sit ad vitium, nequitiam abducere (verführen), ut Theogn. 386: *ἥ τ' ἀνδρῶν προάγει θυμὸν ἐς ἀμπλακίην* (ubi Meinekius quidem malebat *παράγει*). Isocr. 20, 8 (p. 397ª) *εἰς τοῦτ' ἤδη τινὲς ὀργῆς προήχθησαν.* Dem. p. 468, 12 *πρὸς ὅσην κακίας ὑπερβολὴν ὁ νόμος ὑμᾶς προάγει.*

In eadem paragrapho (p. 685) facile supersedere possumus in verbis *ὧν πρόσθεν ἀπείχοντο κερδῶν — τούτων οὐκ ἀπέχονται* coniectura subitaria *οὐκέτι*, quod ponendum esse arbitratus est propter antecedens *οὐκέτι δύνανται* nulla cogente necessitate.

I. 2, 25 (p. 649). Cum Pluygersio participium *διεφθαρμένω* post verba *ἐπὶ δὲ πᾶσι τούτοις* expungendum censet, quod negat *διεφθαρμένω* cum verbis *ἐπὶ τούτοις* coniungi posse; sed *ἐπὶ* c. dativo ut in participiis antecedentibus causam et condicionem affert, in qua corruptio cernitur (= unter allen diesen Einflüssen). Participio vero *διεφθαρμένω* deleto concinnitas et aequabilitas orationis, in qua per singula membra aequabiliter participia *ὠγκωμένω — ἐπηρμένω — πεφυσημένω — διατεθρυμμένω — διεφθαρμένω — γεγονότε* sunt distributa, vehementer perturbaretur.

I. 2, 30 (p. 685). Temere pro *ὅτι ὗικὸν αὐτῷ δοκοίη* cum Valckenario et Schneidero conicit *ὅτι οἱ ὗικόν τι δοκοίη*. Certe scribendum erat: *ὅτι οἱ ὗικόν τι δ.* cf. v. Bamberg Z. f. d. Gymn. 1874, 1: zur attischen Formenlehre.

Praeterea pronomen τι saepissime omitti solere docet F. V. Fritzschius quaestt. Lucian. p. 92 sqq. cf. II. 7, 13 θαυμαστὸν ποιεῖς et in primis locum simillimum Cyr. V. 2, 17: τὸ δὲ κεκινῆσθαι ὑπὸ τῶν βρωμάτων καὶ τῆς πόσεως πάνυ αὐτοῖς ὑϊκὸν καὶ θηριῶδες δοκεῖ εἶναι. — In iis, quae statim sequuntur ὕδια cum Buttmanno, Dindorfio pro ὑΐδια scribendum recte putat conferens similes formas ἰχθύδια, βοτρύδια, καρύδια. —

I. 2, 35 (p. 649). In verbis ἵνα τοίνυν μὴ ἀμφίβολον ᾖ, ὡς ἄλλο τι ποιῶ ἢ τὰ προηγορευμένα verba ὡς — προηγορευμένα, quae quid sibi vellent se suspicari magis quam perspicue intellegere dixit, ut sequiorum additamentum temere eiecit praeterquam quod pro ἀμφίβολον, ὡς dicendum esset ἀμφίβ., εἰ. Sed recte Aken (Zeitschr. f. d. Gymn. 1867 p. 160) verba interpretatus est: „damit eine etwaige (eventuelle) Behauptung, dass ich gegen das Verbot handele, keinem Streit (melius Zweifel) unterliege," conferens Dem. XIV, 4 εἰ μὲν ἐναργές τι γίγνοιτο καὶ σαφές, ὡς βασιλεὺς αὐτοῖς ἐπιχειρεῖ. —

I. 2, 36 (p. 685). Recte pro codd. scriptura ἄν τις με ἐρωτᾷ νέος coniecit: ἄν τί με ἐρωτᾷ νέος: si quid ex me quaeret adulescens.

I. 2, 37 (p. 686). Temere et fortasse canoni Dawesiano qui nominatur, ex quo particulam ὅπως μή cum coniunctivo aoristi primi coniungi negatur, obsecutus pro ὅπως μὴ — ποιήσῃς coniecit ὅπως μὴ — ποιήσεις. Cf. quae de canone illo pater meus in gramm. graeca ampl. II. p. 899 n. 5 dixit.

I. 2, 42 (p. 686). Recte νομίσαν ex Reiskii egregia coniectura, pro vulg. ἐνόμισαν probavit in verbis πότερον δὲ τἀγαθὰ νομίσαν δεῖν ποιεῖν ἢ τὰ κακά, ut mente supplendum sit τὸ πλῆθος τοὺς νόμους ἔγραψεν.

I. 2, 44 (p. 686). In verbis; ὅταν ὁ κρείττων τὸν ἥττω μὴ πείσας, ἀλλὰ βιασάμενος ἀναγκάσῃ ποιεῖν, ὅ τι ἂν αὐτῷ δοκῇ tam pueriliter et ieiune verba ἀλλὰ βιασάμενος apposita esse animadvertit, ut ab alio quolibet potius quam ab ipso Xenophonte addita esse existimet. Verba ἀλλὰ βιασάμενος retinenda sunt optimo iure, quod recte opponuntur verbis μὴ πείσας. Cf. quae bene Breitenbachius ad h. l. attulit: „Eine etwaige Definition von βία würde βιασάμενος ausschliessen, weil in ihm der zu definierende Begriff wieder vorkommt. Doch soll zugleich auch ἀνομία definiert werden; deshalb ist der dem μὴ πείσας folgende Gegensatz nicht eben anstössig, da er etwas auch die ἀνομία Bezeichnendes enthält.

I. 2, 46 (p. 686 et prosopogr. Xen. 40). Rectissime et acute Cobetus in verbis ὅτε δεινότατος σαυτοῦ ταῦτα ἦσθα attica loquendi forma perspecta scripsit ὅτε δεινότατος αὐτὸς ἑαυτοῦ τ. ἦσθα, ut me hanc egregiam emendationem in ipsum ordinem verborum edit. minoris quartae non recepisse doleam; etenim αὐτὸς facillime propter antecedens δεινότατος excidere potuisse patet.

I. 2, 48 (p. 686). Recte Cobetus Groen van Prinstereri (prosopogr. Plat. p. 226) emendationem Χαιρεκράτης καὶ Ἑρμογένης pro Χαιρεκράτης καὶ Ἑρμοκράτης (ut procul dubio non nomen servari Hermocratis ex praecedentis Χαιρεκράτης similitudine ortum, sed oporteat Hermogenis reponi) probavit acute addens: Quid pepererit errorem vides, vel potius audis.

I. 2, 49 (p. 649). In verbis φάσκων δὲ κατὰ νόμον ἐξεῖναι παρανοίας ἑλόντι καὶ τὸν πατέρα δῆσαι Cobeto καὶ male irrepsisse videtur, 'quoniam in solo patre ea res locum habet.' Immo vero verba καὶ τὸν πατέρα significant: vel patrem, et recte Breitenb. Cobetum refutavit his verbis: „selbst seinen Vater. Hiermit ist nicht gesagt, dass dies auch anderen anzuthun gesetzlich sei."

I. 2, 54 (p. 649). Mire locum sic sibi expedivisse videtur, ut deleto τοῦ σώματος emendet: ἕκαστος ἑαυτοῦ, ὃν πάντων μάλιστα φιλεῖ, ὅτι ἂν ἀχρεῖον ᾖ κτέ. Vulgata non est sollicitanda, si construis verba sic: ἕκαστος ἀφαιρεῖ (τοῦτον), ὃ πάντων μάλιστα ἑαυτοῦ φιλεῖ, τοῦ

σώματος, (eius, quod sui omnium maxime diligit, corporis, quicquid inutile est cett.) ut τοῦ σώματος explicet verba, quae antecedunt (τούτου, ὃ πάντων μάλιστα φιλεῖ). Cf. simillimum locum III. 11, 1 ἑαυτῆς ὅσα καλῶς ἔχοι.

I. 2, 57 (p. 687). Cobetus cum Weiskio, quem Schneiderus, Dindorfius, G. Sauppius secuti sunt, e verbis ἐργάζεσθαί τε ἔφη καὶ ἐργάτας ἀγαθοὺς εἶναι verbum ἀγαθούς expungendum censet, cum dicit: Socrates inter se opposuerat τὸ ἐργάτην εἶναι et τὸ ἀργὸν εἶναι. Etiam Breitenb. interpretatur: ἐργάτας und ἀργούς stehen sich gegenüber als zu erläuternde Begriffe. Daher ist wohl ἀγαθούς zu streichen. Defendit ἀγαθούς Finckh N. Jahrbb. 1830. 283, Bornem. 446, coll. II. 1, 27 τῶν καλῶν καὶ σεμνῶν ἐργάτην ἀγαθὸν γενέσθαι. Equidem ipse dubito, quid statuendum sit, cum causas inter se pondero.

I. 3, 3 (p. 650). Cobetus in verbis οὔτε γὰρ τοῖς θεοῖς ἔφη καλῶς ἔχειν, εἰ ταῖς μεγάλαις θυσίαις μᾶλλον ἢ ταῖς μικραῖς ἔχαιρον (neque enim rem pulchre se habituram esse, si gauderent) desiderat particulam ἄν et, ut iam Heindorfius voluit, οὔτε γὰρ ἂν κτέ proposuit. Qua emendatione supersedere possumus. Nam quem ad modum in oratione recta saepe καλῶς εἶχε omissa particula ἄν dicitur, sic hl. in oratione obliqua infinitivus sine ἄν positus est, quanquam hoc in infinitivo rarius fieri concedendum est. Cf. grammaticas. Pari quidem iure in verbis, quae statim sequuntur οὔτ' ἂν τοῖς ἀνθρώποις ἄξιον εἶναι ζῆν particulam ἄν omittere potuit Xenophon.

I. 3, 5 (p. 587). Pro verbis codicum: ὥστ' οὐκ οἶδ' εἴ τις οὕτως ἂν ὀλίγα ἐργάζοιτο, coniecit ὥστ' οὐκ οἶδ' ἄν, εἴ τις οὕτως ὀλίγα ἐργάζοιτο. Dubito num recte fecerit v. d., quamvis saepe οὐκ οἶδ' ἄν apud scriptores reperiatur. Nostro loco simillimus est Xenoph. Cyrop. I. 6, 41, in quo omnes codd. inter se consentiunt: οὐκ οἶδ' ἔγωγε, εἴ τινας λίποις ἂν τῶν πολεμίων, ubi Cobetus item ἄν transponendum esse censet. Cf. Dindorfium in ed. Oxon. ad III. 3, 2 οἴει ἂν παραδοῦναι.

I. 3, 6 (p. 687). Cobetus cum Stobaeo pro τὰ πείθοντα μὴ πεινῶντας ἐσθίειν vult τὰ ἀναπείθοντα. utrum praeferendum sit, haud magni refert.

I. 3, 8 (p. 687). τὸν Ἀλκιβιάδου υἱόν Cobetus prosopogr. Xen. p. 61 τὸν Ἀξιόχου υἱόν legendum esse coniecit coll. Sympos. 4, 12. — — —

I. 3, 9 (n. l. p. 687). Pro ἅλοιτο quod duo codd. Paris. habent, (vel ἄλλοιτο) vult ἅλαιτο, sed conf. Anab. IV. 2, 17 ἀλόμενοι in praestantissimo codd. A. et Hellen IV. 5, 7 καθαλόμενος in omnibus fere codd.

I. 3, 11 (p. 650). Articulum elapsum esse putat in verbis ἐφ' οἷς οὐδ' ἂν μαινόμενος σπουδάσειεν et rescribendum οὐδ' ἂν ὁ μαινόμενος. Similiter Weiskius μαινόμενός τις coniecit. At saepe participia, si subiectum est infinitum, sine articulo (ὁ aut τις) usurpantur, quod subiectum in ipso participio latet, ut I. 3, 8 οὐ γὰρ ἔφη ῥᾴδιον εἶναι τῶν τοιούτων ἁπτόμενον σωφρονεῖν. I. 4, 14 οὔτε γὰρ βοὸς ἂν ἔχων, cf. II. 6, 31 οὐκ ἔνεστιν ἐν τῇ ἐμῇ ἐπιστήμῃ τὸ τὰς χεῖρας προσφέροντα ποιεῖν ὑπομένειν τοὺς καλούς. II. 6, 26 πῶς οὖν οὐ λυσιτελεῖ τοὺς βελτίστους φίλους κτησάμενον πολιτεύεσθαι. III. 6, 6 πῶς γὰρ οἷόν τε μὴ εἰδότα . . ἐπιμεληθῆναι τούτων; III. 9, 14. III. 13, 2. IV. 2, 37. Ergo vulgata μαινόμενος recte se habet.

I. 3, [non 4] 13 (p. 651). Sine ulla causa pro μόλις γὰρ ἂν ἴσως . . ὑγιὴς γένοιο coniecit μόλις γὰρ ἂν πως quod non possent μόλις et ἴσως coniungi. Non intellego, quidni dici possit vix fortasse intra annum convalueris. Sed miror Cobetum non offendisse h. l. in verbis ὑγιὴς τὸ δῆγμα, in quibus τὸ δῆγμα librarii additamentum esse apparere mihi videtur. Cf. append. crit. edit. minor. quartae ad. h. l. p. 185.

I. 3, 15 (p. 688). In verbis καὶ ᾤετο οὐδὲν ἂν ἧττον ἀρκούντως ἥδεσθαι τῶν πολλὰ ἐπὶ τούτοις πραγματευομένων verbum ἀρκούντως ut importunum et molestum removere vult.

Sed sententia loci mihi haec videtur: credebat Socrates se, si in illis rebus modum teneret, non minus ex iis satis delectationis capturum esse quam eos, qui multum in his laborarent. Nam quamvis hi (οἱ πολλὰ ἐπί τούτοις πραγματευόμενοι) immodicam voluptatem sera paenitentia emere soleant, tamen recte mihi ἀρκούντως ἥδεσθαι dici videntur.

I. 4, 3 (p. 688). Pro ἐπὶ δὲ διθυράμβῳ Cobetus (prosopogr. Xen. 12) acute quidem legendum putat διθυράμβων sc. ποιήσει, quod facile ex antecedentibus verbis ἐπὶ μὲν τοίνυν ἐπῶν ποιήσει elici potest; etenim alias verbum διθύραμβος singulari numero, ut ἔπος, μέλος, non usurpatur; sed causa mihi non necessaria videtur, ut a vulg. scriptura recedamus.

I. 4, 6 (p. 688). Locum sic constituit, ut pro τοὺς μὲν πρόσθεν ὀδόντας scribat τοὺς μὲν ἔμπροσθεν ὀδ. et transpositione praepositionis in verbis λεαίνειν et καταθεῖναι legendum censeat: τοὺς δὲ γομφίους καταλεαίνειν, quod unus cod. A. Parisinus (1302) habet, καὶ τὸ στόμα πλησίον ὀφθαλμῶν καὶ ῥινῶν θεῖναι. At mihi et verbum simplex λεαίνειν, ut sit conterere (zermalmen), et compositum καταθεῖναι a Xenophonte apte dictum videtur; καταθεῖναι enim h. l. est hinsetzen, i. e. anbringen. „Der Schöpfer ist hier wie § 11 wie ein Künstler gedacht, der die einzelnen Glieder an den geeigneten Stellen anbringt.“ Breitenb. In iis, quae statim sequuntur, pro ἀποστρέψαι, quod et Plutarchus Mor. p. 91 et Longinus, de sublimit. 43 tuentur, conicit legendum esse ἀποτρέψαι. Breitenbachius bene defendit vulgatam ἀποστρέψαι. Sed recte Cobetus verba καὶ ἀπενεγκεῖν, quae Breitenb. uncis inclusit, delevit. Sunt additamentum librarii cuiusdam, qui verbum ἀποστρέψαι accuratius definire volens inepte καὶ ἀπενεγκεῖν (auferre) apposuit.

I. 4, 8 (p. 651). Cobetus inserere voluit μέν in verbis σὺ δὲ σαυτὸν — δοκεῖς τι φρόνιμον ἔχειν, quod non necessarium videtur. Verba Ἐρώτα γοῦν καὶ ἀποκρινοῦμαι, quae, quanquam in omnibus codd. inveniuntur, iam multis, ut Ruhnkenio, suspecta fuerunt, exterminavit. At recte ea defenderunt Finckh (Jahns Jahrbb. f. Phil. 1828 p. 283 sqq.), qui apte confert Xen. Sympos. V. 2: ἀλλ' ἀποκρίνου. Σὺ δέ γε ἐρώτα. Breitenb. in editione sua.

I. 4, 9. (p. 651). Pro verbis codd. Μά Δί', in quorum locum iam Hindenburgius Ναὶ μὰ Δί' substituere voluit, Cobetus Νὴ Δί' coniecit scribendum esse. Sed h. l. μὰ Δία positum est pro οὐ μά Δία, quod negatio, quae latet in verbis ἄλλοθι δὲ οὐδαμοῦ οὐδὲν φρόνιμον εἶναι; antecedit, ad quam verba μὰ Δία referenda sunt. Quam ob rem h. l codd. scriptura standum esse puto.

I. 4, 10 (p. 689). In verbis ὅσῳ μεγαλοπρεπέστερον ἀξιοῖ σε θεραπεύειν participium ὄν post μεγαλοπρεπέστερον facile (ob syllabam ον antecedentem) excidere potuisse cum Wyttenbachio et Schneidero recte quidem censet Cobetus, sed, si similes locos, in quibus participium omissum est, contulerimus, ut II. 1, 32. II. 3, 15. IV. 3, 6. IV, 6. 8, etiam nostro loco carere poterimus.

I. 4, 13 (p. 689). Pluygersio assentitur, qui in verbis ἢ ὅσ' ἂν ἀκούσῃ ἢ ἴδῃ ἢ μάθῃ ἱκανωτέρα ἐστὶ διαμεμνῆσθαι verba ἱκανωτέρα ἐστί expunxit. Poterant quidem omitti propter antecedens ἱκανωτέρα ἐστί sed optimo iure a Breitenbachio defenduntur. Quid fieret de antiquis scriptoribus, si ea, quae sententia non perversa aut mutata auferri possunt, auferrentur! Recte interpres Engelmannianus in praefatione: „Ein wahrlich weites Feld zu Vermutungen,“ inquit, „um das, was einem gerade nicht ansteht, aus den alten Schriftstellern herauszuschaffen.“

I. 4, 15 (p. 652). Pro scriptura ὥσπερ σὺ σοὶ φῄς πέμπειν αὐτούς, quam Schneiderus ex optimo cod. A. (Parisino) laudat, Cobetus praefert ὥσπερ σοὶ φῄς π. αὐτούς omisso σύ, nescio an recte, quod σύ carere hl. possumus, non σοί.

I. 4, 17 (p. 689). Vulgatam ὅπως ἂν αὐτῇ ἡδὺ ᾖ cum Pluygersio sine iusta causa in ὅπως ἂν αὐτῇ δοκῇ mutare vult. ἡδύ ἐστι est libet, ut Cyrop. V. 5, 20 σιωπᾶν ἢ ἡδιόν σοι ᾖ ἀποκρίνεσθαι.

I. 5, 1 (p. 689). In verbis *καὶ πῶς ἂν οἰηθείημεν τὸν τοιοῦτον ἢ ἡμᾶς σῶσαι ἢ τοὺς πολεμίους κρατῆσαι* sententiam loci requirere perperam putat futura *σώσειν*, — *κρατήσειν.* Qua coniectura facile carere possumus. Recte Breitenb. ad hl. adnotavit: *σῶσαι* — *κρατῆσαι,* zeit- und dauerlos gedachte Handlungen: dass er — rettet — besiegt. Denn es ist von keiner Dauer, noch von einer bestimmten Zeit die Rede, binnen welcher die Handlungen auszuführen wären.

Ibidem non recte lectionem a Stobaeo servatam: *εἰ — βουλοίμεθα, ἆρ' ἀξιόπιστον εἰς ταῦτα ἡγησαίμεθ' ἂν τὸν ἀκρατῆ;* longe potiorem ducit quam codicum: *ἡγησόμεθα.* Cf. grammaticas. Eodem modo latine dici possit: si velimus — num putabimus (pro putemus)? Recte Breitenb. ad h. l.: Das Futurum unterbricht die Einförmigkeit der wiederholten Optative mit *ἄν*.

Ibidem pro *ἔργων ἐπίστασιν* cum Stobaeo, quem Zeunius secutus est, legit *ἔργων ἐπιστασίαν.* Cf. Lobeck. ad Phrynich. p. 527, qui docte de discrimine duorum vocabulorum (*ἐπίστασις* et *ἐπιστασία*) disputavit.

I. 5, 4 (p. 689). Et temere et perperam Cobetus cum Stobaeo *ταύτην πρώτην ἐν τῇ ψυχῇ κατασκευάσασθαι* legit pro vulg. *ταύτην πρῶτον.* Sententia loci est haec: Nonne unumquemque, qui continentiam virtutis esse fundamentum existimat, hanc primum (i. e. ante omnia) sibi parare necesse erit?

I. 5, 5 (p. 690). Sine ulla idonea causa in verbis: *τίς γὰρ ἄνευ ταύτης ἢ μάθοι τι ἂν ἀγαθὸν ἢ μελετήσειεν ἀξιολόγως* particulam *ἄν* transposuit sic: *τίς γὰρ ἂν ἄνευ κτέ.*

In eadem paragrapho (p. 689) pro *ἐμοὶ μὲν δοκεῖ . . ἐλευθέρῳ ἀνδρὶ εὐκτὸν εἶναι μὴ τυχεῖν δούλου τοιούτου, δουλεύοντα δὲ — ἱκετεύειν* cum Stobaeo legendum putat *δουλεύοντα δὲ — ἱκετευτέον.* Sed saepe adiectivorum verbalium structuram transire in infinitivum (ut h. l.) notissima est res. Cf. de re equ. III. 7 *ληπτέον πεῖραν — πεῖραν λαμβάνειν.* Plat. Crit. 51c. *ποιητέον — ἢ πείθειν αὐτήν*, ubi cf. Stallbaumii notam. Qua re acquiescendum erit in codd. scriptura.

I. 6, 2 (p. 690). In verbis *ζῇς γοῦν οὕτως, ὡς οὐδ' ἂν εἷς δοῦλος ὑπὸ δεσπότῃ διαιτώμενος μείνειε(ν)* pro *μείνειε(ν)* requirit *παραμείνειε(ν).* Valckenarius voluit *ὑπομείνειε* ('tolerare posset'). At neutrum videtur mihi necessarium esse. Sententia est: certe quidem ita vivis, ut si quisquam servus sub domino viveret, non maneret (= remaneret).

Ibidem (p. 690). *ἀχίτων ὢν διατελεῖς* Cobetus cum Valckenario legere vult pro scriptura codd. *ἀχίτων διατελεῖς.* Quamquam quidem facile participium *ὤν* post syllabam *ων* h. l. excidere potuisse viro docto concedimus, tamen non est, cur vulgatam lectionem tentemus. Largam exemplorum copiam omissi participii in verbo *διατελεῖν* et similibus suppeditat G. Sauppe in ed. stereot. Lips.

I. 6, 5 (p. 704). E Teletis frgm. apud Stobaeum (floril. 5. 67) verba *οὐκ οἶσθ', ὅτι ὁ μὲν ἥδιστα ἐσθίων ἥκιστα ὄψου δεῖται, ὁ δὲ ἥδιστα πίνων ἥκιστα τοῦ μὴ παρόντος ἐπιθυμεῖ ποτοῦ;* audacius sic constituit, ut participia *πεινῶν* post *ὁ μὲν* et *διψῶν* post *ὁ δὲ* inserat. Sed hac emendatione non opus est, quod *ἥδιστα* hl. suavissime (mit gutem Appetit, i. e. hungrig — durstig) significat itaque illa participia, quae Teles Xenophontem imitatus addidit, facillime mente suppleri possunt.

I. 6, 6 (p. 91). Temere pro verbis *βαδίζοντα, ὅπου ἂν βούλωμαι* contra omnium codicum auctoritatem coniecit *β., ὅποι ἂν βούλωμαι.* — *βαδίζειν* h. l. est ambulare, incedere, et optime dici potest *ὅπου ἂν βούλωμαι,* quacunque volo. Accuratius Breitenb. locum sic explicat: *ὅπου ἂν βούλωμαι,* d. i. *ὅποι ἂν βαδίζειν καὶ ὅπου εἶναι βούλωμαι* coll. Cyr. V. 4, 15 (non V. 21, 15): *οὗ κατέφυγε,* ubi Heindorfius quidem ad Plat. Soph. p. 428 vult *οἷ.* Hellen. II. 3, 54 *οὗ* (sc. *ἀπαγαγεῖν*) *δεῖ.* VII. 1, 25 *ὅπου δὲ βουληθεῖεν ἐξελθεῖν.* Hier. III, 2 *ποθοῦσι δέ, ἄν που ἀπίῃ.*

I. 6, 7 (p. 690). Pro verbis *μελετήσαντες — κρείττους γίγνονται πρὸς ἃ ἂν (ἄν) μελετῶσι* c. Stobaeo emendari oportere dicit *πρὸς ἃ ἂν μελετήσωσι*. Vulgatam scripturam Bornemannus defendit, ut in *μελετήσαντες* et *ἀμελήσαντες* tempus praeteritum spectetur, ita repetitam exercitationem praesentis coniunctivum *μελετῶσι* significare.

I. 6, 9 (p. 314. 652. 690). In verbis *ποτέρῳ ἡ πλείων σχολὴ τούτων ἐπιμελεῖσθαι*, quam lectionem codd. Parisini habent, deleto articulo *ἡ* legendum putat: *ποτέρῳ πλείων σχολὴ τ. ἐπιμ.* Sed propter verbum *ποτέρῳ* articulus hl. mihi necessarius videtur.

I. 7, 2 (p. 652). Nulla cogente necessitate pro codd. scriptura *σκεύη τε καλὰ κέκτηνται* vehementius corrigit *σκευήν τε καλήν* coll. Herod. I, 24 de Arione: *ἐνδύντα πᾶσαν τὴν σκευὴν καὶ λαβόντα τὴν κιθάρην*.

I. 7, 5 et II. 1, 1 (p. 691). Cum Krügero, Pluygersio *τοιάδε* et *τοιαῦτα* transponenda censet in verbis *τοιάδε διαλεγόμενος* (I. 7, 5) et *τοιαῦτα λέγων* (II. 1, 1). Librorum scriptura defenditur a Finckhio (Jahns Jahrbb. f. Phil. 1828 p. 285), Breitenbachio, qui haec in editione sua ad I. 7, 5 adnotavit: „*τοιάδε*, d. i. solches, wie in diesem Kapitel enthalten ist; es deutet also auf das Vorliegende nicht in dem Sinne: das Vorhergehende, sonst würde *τοιαῦτα* stehen.“

II. 1, 20 (p. 691). Cum Pluygersio orationis concinnitatis servandae causa in verbis *αἱ μὲν ῥᾳδιουργίαι καὶ ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἡδοναὶ οὔτε σώματι εὐεξίαν ἱκαναί εἰσιν ἐνεργάζεσθαι, οὔτε ψυχῇ ἐπιστήμην ἀξιόλογον οὐδεμίαν ἐμποιοῦσιν* pro *ἐμποιοῦσιν* ut *ἐμποιεῖν* (aptum a verbo *ἱκαναί*) restituatur nulla cogente necessitate postulat. Si tali modo scriptores corrigere vellemus, innumerabiles loci essent mutandi.

II. 1, 22 (p. 691). Pro *κεκοσμημένην τὸ μὲν χρῶμα καθαριότητι*, quod Stobaeus et duo codd. exhibent vult *κ. τὸ μὲν χρῶμα καθαρειότητι*. Sed neque *καθαριότητι* neque *καθαρειότητι* vulgatae *καθαρότητι* praeferendum videtur, cf. quae apte ad hl. pater meus dixit.

Ibid. (p. 692). Frustra defendit *περισκοπεῖν*, quod iam Hirschigius et Pluygersius voluerunt, pro *ἐπισκοπεῖν* legendum esse; *ἐπισκοπεῖν* est animum attendere (acht geben), quod optime nostro loco convenire videtur.

II. 1, 23 (p. 653). In verbis: *ἐὰν οὖν ἐμὲ φίλην ποιήσῃ* (*ποιησάμενος* cod. A) *ἐπὶ τὴν ἡδίστην τε καὶ ῥᾴστην ὁδὸν ἄξω σε*, ut iam Hirschigius (Philol. 9. 728) delere vult praepositionem *ἐπί* collatis verbis in § 29 *ἐγὼ δὲ ῥᾳδίαν καὶ βραχεῖαν ὁδὸν ἐπὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἄξω σε.* Quanquam recte quidem dicitur *ἄγειν ὁδόν τινα*, tamen eodem iure *ἄγειν ἐφ' ὁδόν τινα* dici posse videtur, sed animadvertendum est in § 29 sequi verba *ἐπὶ τὴν εὐδαιμονίαν*.

Ibid. (Mnemos. 11, 143). Pro *σκοπούμενος διέσῃ*, quod omnes fere codd. exhibent, vel *σκοπούμενος διοίσει* Cobetus *σκ. διαβιώσει* vult, sed eum fugisse videtur ita exsistere molestam repetitionem eiusdem verbi, nam in fine paragraphi antecedentis *ἄπειρος διαβιώσει* Xenophon dixerat.

Ibib. (n. l. p. 693). In verbis *ἢ τί ἰδὼν ἢ τί ἀκούσας τερφθείης ἢ τίνων ὀσφραινόμενος ἢ ἁπτόμενος ἡσθείης ἄν*; vitiose ei abundare videtur secundum *τί* et male *ἂν* abesse; sed omnes codd. habere videntur *ἢ τί ἂν ἰδὼν κτέ.* et omisisse *ἂν* post *ἡσθείης*. Quare scriptura *ἢ τί ἂν ἰδὼν ἢ τί ἀκούσας τερφθείης ἢ τίνων ὀσφραινόμενος ἢ ἁπτόμενος ἡσθείης*; retinenda erit, quod facillime ex *τί ἂν ἰδὼν τερφθείης* ad verbum *ἡσθείης* particula *ἂν* suppleri potest, ut saepe fit.

II. 1, 26. In prosopogr. Xen. p. 35 pro *ὑποκοριζόμενοι* cum Wyttenbachio voluit scribere coll. III. 11, 3 *ὑποκνιζόμενοι*. Cf. Dindorfium in edit. Oxon. ad h. l.

II. 1, 28 (p. 693). Cum Stobaeo lubens accepit Cobetus *οἱ θεοὶ διδόασι* pro *θεοὶ διδόασι* omisso articulo. Utrumque pari iure dici posse quis est, qui neget?

II. 1, 29 (p. 654). In verbis *ἐγὼ δέ ῥᾳδίαν καὶ βραχεῖαν ὁδὸν ἐπὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἄξω σε* cum Hirschigio *ὁδόν* ut importunum ferre non potest. Sed multo maiorem vim oratio habebit servato *ὁδόν* quam expuncto. —

II. 1, 30 (p. 693). Obiter pro codd. *ἐμπίπλασαι* revocare vult *ἐμπίμπλασαι* contra grammaticorum veterum praescriptum, quanquam codices in illis formis fluctuant, cf. Kühner, gramm. graec. ampl. I. 2 § 343 p. 893.

Ibidem (p. 693) summo iure *ἵνα δὲ ἡδέως πίνῃς* cum Stobaeo pro librorum *πίνῃς* propter antecedens *φάγῃς* scribendum esse censet.

II. 1, 32 (p. 693). In verbis *ἔργον δὲ καλὸν οὔτε θεῖον οὔτ' ἀνθρώπινον χωρὶς ἐμοῦ γίγνεται* ex graecitatis ratione et usu loquendi recte quidem *οὐδὲν* post *καλὸν* (*ἔργον δὲ καλὸν οὐδὲν οὔτε κτέ.*) excidisse animadvertit, ut iam Schneiderus voluit — *γίγνεται οὐδέν*. Cf. I. 2, 48 *καὶ τούτων οὐδεὶς οὔτε νεώτερος οὔτε πρεσβύτερος ὢν οὔτ' ἐποίησε κακὸν οὐδὲν οὔτ' αἰτίαν ἔσχεν*. III. 3, 8: *οὔτε ἵππων οὔτε ἱππέων ἀγαθῶν καὶ ἀλκίμων οὐδὲν ὄφελος*. II. 2, 8. Sed quod Zeunius faciliore mutatione coniecit *χωρὶς ἐμοῦ οὐ γίγνεται* a scriptura codd. minus abhorret, quia *οὐ* facillime propter syllabam proxime antecedentem *ου* excidere potuit.

II. 1, 33 (p. 693 cf. p. 641). In verbis *ὦ παῖ τοκέων ἀγαθῶν, Ἡράκλεις* sine iusta causa delere vult *Ἡράκλεις*, ut librarii additamentum.

II. I, 34 (p. 693 et prosop. 36). In verbis *οὕτω πως διώκει Πρόδικος τὴν ὑπ' Ἀρετῆς Ἡρακλέους παίδευσιν* cum Stobaeo gratus accipit *διοικεῖ*. Quamquam *διώκειν* ut latinum ‘oratione persequi’ alibi vix invenitur, tamen h. l. omnium codd. scripturam *διώκει* defendendam esse arbitror.

II. 2, 3 (p. 694). Optimo iure in verbis *ὡς οὐκ ἂν μείζονος κακοῦ φόβῳ τὴν ἀδικίαν παύσοντες* coniecturam, quam iam Coraes fecerat *παύσαντες* pro *παύσοντες* in ordinem verborum recipiendam esse censuit, cf. appendicem criticam editionis quartae minoris ad hl. Nam *ἄν* particulam certe cum participio futuri coniungi posse rectissime hodie grammatici negare mihi videntur. Omnibus enim fere locis, ubi *ἄν* c. participio futuri coniunctum invenitur, codicum scriptura incerta est. Etiam Plat. Apol. p. 30 B. (cap. XVII) legendum videtur: *ὡς ἐμοῦ οὐκ ἂν ποιήσαντος* pro codd. scriptura *ποιήσοντος*. Cf. in primis Stahl, quaestt. grammaticae ad Thucyd. pertinentes, Bonnae 1872 p. 9. III.

II. 2, 5 (p. 694). Pro codd. scriptura *οὐκ εἰδυῖα, τίνα τούτων χάριν ἀπολήψεται* cum Stobaeo *οὐκ εἰδυῖα εἴ τινα τούτων χ. ἀπολήψεται* nulla cogente necessitate legendum putat: utrumque quidem recte se habet; sed Stobaei auctoritate adduci non possumus, ut a codicibus recedamus.

II. 2, 8 (p. 695). In verbis *οὐδεπώποτε αὐτὴν οὔτ' εἶπα οὔτ' ἐποίησα οὐδὲν ἐφ' ᾧ ᾐσχύνθη* speciosa mihi videtur scriptura *ἐφ' ᾧ ᾐσχύνθην ἄν* Stobaeo (Vol. II. p. 101 Meineke) servata, quam Cobetus probavit. Elegantius certe et subtilius diceretur: At ego nihil unquam ei aut dixi aut feci, quod erubescerem (worüber ich mich zu schämen hätte) quam: quod illa erubesceret. At non omnia, quae fortasse melius dici potuerunt, statim in ordinem verborum recipi opus erit.

II. 2, 13 (p. 694). In verbis *ὡς οὔτε ἂν τὰ ἱερὰ εὐσεβῶς θυόμενα ὑπὲρ τῆς πόλεως τούτου θύοντος, οὔτε ἄλλο καλῶς καὶ δικαίως οὐδὲν ἂν τούτου πράξαντος*, ut Reiskius *πραττόμενον* inseruit post *οὐδὲν ἄν*, sic Cobetus *γενόμενον* excidisse putat. Sed utriusque coniecturis supersedere possumus, quod facillime legentes participium illud *πραττόμενον* ex participio *πράξαντος* mente supplere possunt. „Sic verba *τούτου θύοντος* et *τούτου πράξαντος* egregie

sibi respondent.“ (Similem locum, ubi genetivum absolutum sequitur accusativus absolutus qui dicitur, Heindorfius attulit ex Plat. republ. 10 p. 604 B *ὡς οὔτε δήλου ὄντος τοῦ ἀγαθοῦ τε καὶ κακοῦ οὔτε εἰς τὸ πρόσθεν οὐδὲν προβαῖνον τῷ χαλεπῶς φέροντι, οὔτε τι τῶν ἀνθρωπίνων ἄξιον ὂν μεγάλης σπουδῆς.*

II. 2, 14 (p. 690). Non recte in verbis *φυλάξῃ, μὴ ἐν ἐρημίᾳ φίλων ἀναφανῇς* participium *ὢν* excidisse censuit. Cf. quae ad similem locum I. 6, 2 (*ἀχίτων διατελεῖς*) supra diximus. Eadem de causa ne hoc quidem loco scriptura codicum frustra tentanda erit.

II. 3, 1 (p. 695). In verbis *οἳ χρησιμώτερον νομίζουσι χρήματα ἢ ἀ δ ε λ φ ο ύ ς*, quae codd. exhibent, quod Schneiderus ob sequentes singulares (*τοῦ δὲ φρονίμου — τοῦ δὲ βοηθεῖν δυναμένου — τοῦ δὲ ἑνός*) ex edit. Paris. et Stephani coniectura recepit *ἀ δ ε λ φ ό ν*, probavit. Sed iusta causa non est, cur a codd. scriptura recedamus. Ipse Stephanus addidit: Verum nec deest aliqua ratio excusandi *τ ο ῦ δ ὲ φρονίμου*, licet *ἀδελφοὺς* praecesserit, ut videlicet perinde sit, ac si dixisset, cum sua cuique *χρήματα* sint *ἄφρονα*, s u u s autem c u i q u e frater sit *φρόνιμος*. Postquam Socrates primo loco omnino (im allgemeinen) de omnibus iis locutus est, qui opes praeferunt f r a t r i b u s, et ob eam causam p l u r a l i numero (*ἀδελφούς*) usus est, iam oratione ad ipsum Chaerecratem deflectente verbis (*καὶ ταῦτα*) ad illum transit, qui u n u m habebat fratrem. Cf. etiam Breitenbachium ad h. l., qui recte scripturam codd. tuetur et defendit. —

II. 3, 9 (p. 695). In verbis *εἰ κύνα μὲν . . ἐπειρῶ εὖ ποιήσας πραΰνειν α ὐ τ ό ν* pronomen *αὐτὸν*, quod quidem ex abundantia quadam Xenophon addidit, immerito expungendum censet. Saepe enim scriptores et graeci et latini vel perspicuitatis causa vel, ut antecedentis nominis notio maiore vi efferatur, pronomine demonstrativo eam repetunt (*ἐπανάληψις*). Cf. Xen. An. II. 4, 7 *ἐγὼ μὲν οὖν βασιλέα — οὐκ οἶδα, ὅ τι δεῖ α ὐ τ ὸ ν ὀμόσαι.* V. 6, 15 *ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ Ξενοφῶντι, ὁρῶντι — — καλὸν α ὐ τ ῷ ἐδόκει εἶναι . . προσκτήσασθαι.* V. 7, 30: *τοὺς δὲ νεκροὺς — τούτους.* VI. 5, 17: *καὶ τούτους οἶδ᾽ ὅτι ἐπιόντων μὲν ἡμῶν, οὐδ᾽ ὑμεῖς ἐλπίζετε α ὐ τ ο ὺ ς δέξασθαι ἡμᾶς.* Cyrop. I. 3, 15 *πειράσομαι τῷ πάππῳ ἀγαθῶν ἱππέων κράτιστος ὢν ἱππεὺς συμμαχεῖν α ὐ τ ῷ.*

II. 3, 11 (p. 696). Pro codd. scriptura *κ α τ ά ρ χ ο ι μ ι ἄ ν* facili mutatione elisione adhibita *κ α τ ά ρ χ ο ι μ᾽ ἄ ν* legit, quod Dindorfius recepit.

II. 3, 17 (p. 634). In verbis *ἐὰν οὖν ἐμοῦ ταῦτα ποιοῦντος ἐκεῖνος μηδὲν βελτίων γίγνηται; Τί γὰρ ἄλλο, ἔφη ὁ Σωκράτης, ἢ κινδυνεύσεις ἐ π ι δ ε ῖ ξ α ι σὺ μὲν χρηστός τε καὶ φιλάδελφος εἶναι, ἐκεῖνος δὲ φαῦλός τε καὶ οὐκ ἄξιος εὐεργεσίας;* expuncto *ἐ π ι δ ε ῖ ξ α ι* oratio Cobeto graeca futura esse et sana videtur; *ἐπιδεῖξαι εἶναι* pro *ὢν* foedissimum esse soloecismum et requiri *ἐκεῖνον δὲ φαῦλον ὄντα.* At vir doctus praepropere iudicavit. Primum enim *δεικνύναι* coniungi potest cum i n f i n i t i v o, ubi aut vim habet d o c e n d i ut IV. 4, 8 *τὸ αὐτὸ ἐπιδείκνυμι νόμιμόν τε καὶ δίκαιον ε ἶ ν α ι* (ubi Cobetus c. Schneidero *ἀποδείκνυμαι* vult), aut ubi significatur rem quandam fieri tantum posse, ut in nostro loco. Tum erravit Cobetus dicens requiri *ἐκεῖνον δὲ φαῦλον ὄντα*, fugit eum ex verbis *κινδυνεύσεις ἐπιδεῖξαι, σὺ μὲν χρηστός τε καὶ φιλάδελφος εἶναι* ad verba *ἐ κ ε ῖ ν ο ς δέ* facillime elici posse *κ ι ν δ υ ν ε ύ σ ε ι ἐπιδεῖξαι — εἶναι.* Cf. etiam Büchsenschütz, Philol. XVIII 271. Ceterum acute Breitenbachius ad h. l. dixit inesse in verbo *κινδυνεύσεις* iocosam irrisionem: deine Gefahr besteht dann darin, dass du —.

Ibid. (p. 691). In verbis *νομίζω γὰρ αὐτόν, ἐπειδὰν αἴσθηταί σε προκαλούμενον ἑαυτὸν εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον, πάνυ φ ι λ ο ν ε ι κ ή σ ε ι ν, ὅπως περιγένηταί σου καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ εὖ ποιῶν* pro *φ ι λ ο ν ε ι κ ή σ ε ι ν* restituere vult *φ ι λ ο ν ι κ ή σ ε ι ν*, quod unus habet cod. Parisinus C^2; invicto enim argumento demonstrari posse antiquam scripturam **ΦΙΛΟΝΕΙΚΟΣ**, utpote ex *ν ί κ η*, non ex *ν ε ῖ κ ο ς* compositam, productam vocalem, non diphthongum postu-

lare. Contra defendit *φιλονεικήσειν* Franke Philol. Suppl. 1, 470 sq. (cf. ad II. 6, 5). Equidem statuo rem in medio relinquendam esse, quod in illarum formarum scriptura (*φιλονεικέω — φιλονικέω — φιλόνεικος — φιλόνικος*) codd. manuscripti nimis fluctuant formaeque inter se commutantur.

II. 3, 18 (p. 695). Rectissime Cobetus in verbis *τὼ χεῖρε, ἃς ὁ θεὸς ἐπὶ τὸ* (*τῷ* rectius) *συλλαμβάνειν ἀλλήλαιν ἐποίησεν*, quod libri habent, formam *ἀλλήλοιν* restituit; constat enim certe apud scriptores Atticos in duali numero triplicis generis unam et eandem formam esse in articulo et pronominibus (non in adiectivis et participiis, ut contendit Cobetus); ergo scribendum erit *τούτω τὼ γυναῖκε, τούτοιν τοῖν γυναικοῖν* cett.

II. 3, 19 (p. 654). In verbis *καὶ μὴν ἀδελφώ γε ὁ θεὸς ἐποίησεν ἐπὶ μείζονι ὠφελείᾳ ἀλλήλοιν ἢ χεῖρέ τε καὶ πόδε καὶ ὀφθαλμὼ τἆλλά τε, ὅσα ἀδελφὰ ἔφυσεν ἀνθρώποις* mire et plane non necessario emendavit *ὅσα ἀδελφὰ ἔφυσεν ἄνθρωπος*. Prorsus totum locum, si sic (*ἄνθρωπος*) legeretur, perversum iri existimo; etenim Xenophon loquitur in hac paragrapho de potentia Dei, qui omnia corporis membra in hominibus sua ipsius potentia apte et convenienter genuit (*ἔφυσεν*). Multo minus divina providentia efferretur, si Cobeti emendationem (*ἄνθρωπος* pro *ἀνθρώποις*) in ordinem verborum recipere vellemus. Quod alias Xenophon, si de deo loquitur, pro *φύειν* usus est *ἐμφύειν* (ut I. 4, 13, 16, IV. 3, 11) nos commovere non potest, ut codicum scripturam deseramus.

II. 5, 2 (p. 696). Pro *δύο μνᾶν*, quod omnes libri praeter codicem Victorii in ed. Aldina habent, scripsit *δυοῖν μναῖν*, nescio an recte, quod, ubi *δύο* cum duali numero coniunctum est, forma *δυοῖν* usurpari solet (ut *δυοῖν ποδοῖν*, non *δύο ποδοῖν*), ut apparet ex Antiph. ap. Athenaeum 15 p. 691 D: *σιακτὴ δυοῖν μναῖν οὐκ ἀρέσκει μ' οὐδαμῶς*, Xen. de vectig. III. 10 *ἐγγὺς δυοῖν μναῖν πρόσοδον ἕξουσι*. Cf. G. Sauppium, qui accurate ad hl. in ed. stereot. Lips. de hac re disputavit.

II. 5, 3 (p. 696). In verbis *τὸν δ' οὐδ' ἂν ἡμιμναίου προτιμησαίμην* lenissima mutatione eleganter quidem emendat *προτιμήσαιμι*, quod alias activa forma usurpatur. Sed medium h. l. servandum esse puto, quod notio inest non solum pluris aestimandi, sed etiam praeferendi.

II. 5, 5 (p. 647). In verbis *σκοπῶ, μή, ὥσπερ ὅταν τις οἰκέτην πονηρὸν πωλῇ καὶ ἀποδιδῶται τοῦ εὑρόντος, οὕτω καὶ τὸν πονηρὸν φίλον, ὅταν ἐξῇ τὸ πλεῖον τῆς ἀξίας λαβεῖν, ἐπαγωγὸν ᾖ προδίδοσθαι* sine causa recipiendum censet ex bono codice (Voss. I) *ἀποδιδῶται* et *καὶ* expungendum, ut oratio sic constituatur: . . *ὥσπερ, ὅταν τις οἰκέτην πονηρὸν πωλῇ, ἀποδίδοται τοῦ εὑρόντος, οὕτω κτέ.* = quando quis servum nequam venditat, quovis pretio abicit. Sed vulgata servanda est. Nam verba *καὶ ἀποδιδῶται* accuratius explicant ea, quae antecedunt: venalem habet et vendit (addicit) quovis pretio i. e. verkauft und zwar um jeden Preis hingiebt. Quod igitur Cobetus inter *πωλεῖν* et *ἀποδίδοσθαι* interesse constituit, etiam nos retinemus, ut elucet ex verbis (Sympos. VIII. 21) *ὁ ἐν ἀγορᾷ πωλῶν καὶ ἀποδιδόμενος*. Coniunctiones autem *ὥσπερ ὅταν* hl. quasi in unam coaluerunt, ut apud Homerum *ὡς ὅτε*, cf. *ὥσπερ εἰ* II. 3, 18: *οὕτως, ἔφη, διάκεισθον, ὥσπερ* (sc. *γένοιτο ἄν*) *εἰ τὼ χεῖρε . . τράποιντο πρὸς τὸ διακωλύειν ἀλλήλω*.

II. 6, 2 (p. 696). Quaerenti Socrati: *οὐ δοκεῖ σοι καὶ οὗτος χαλεπὸς φίλος εἶναι*; Critobulus respondet: *πάνυ*. Cobetus legere vult ex constanti loquendi usu: *πάνυ γε*. Dindorfius scripsit: *πάνυ γ' ἔφη*. Sed etiam apud Aristoph. Plut. 393 invenitur: ***ΒΛΕ.*** *καὶ ποῦ 'στιν*; ***ΧΡΕ.*** *ἔνδον.* ***ΒΛΕ.*** *ποῦ*; ***ΧΡΕ*** *παρ' ἐμοί.* ***ΒΛΕ.*** *παρὰ σοί*; ***ΧΡΕ.*** *πάνυ* omisso *γε*. Quanquam igitur nostro loco *πάνυ γε* elegantius dictum esset, tamen non necessarium videtur a codd. scriptura recedere.

II. 6, 5 (p. 696). In verbis εὔορκος δὲ καὶ εὐξύμβολος ὢν τυγχάνει καὶ φ ι λ ό ν ε ι κ ο ς πρὸς τὸ μὴ ἐ λ λ ε ί π ε σ θ α ι εὖ ποιῶν τοὺς εὐεργετοῦντας αὐτόν primum pro φιλόνεικος scripsit φιλόνικος ut III. 4, 3 v. p. 692. Cf. quae de φιλονεικήσειν ad II. 3, 17 diximus. Tum pro ἐ λ λ ε ί π ε σ θ α ι simplex requirit λ ε ί π ε σ θ α ι. Quanquam Xen. Oec. XVIII. 5 ταῦτα μὲν τοίνυν, ἔφη, οὐδὲν ἐμοῦ λ ε ί π ῃ γιγνώσκων, quem locum Cobetus attulit, et Mem. II. 4, 7 τούτων φίλος εὐεργετῶν οὐδενὸς λ ε ί π ε τ α ι legitur, tamen causam iustam non invenio, cur nostro quoque loco λείπεσθαι pro ἐ λ λ ε ί π ε σ θ α ι emendetur. Cf. praeterea eos locos, in quibus verbum ἐλλείπεσθαι sine participio invenitur, Cyrop. VI. 2, 37 ὅπως, ἄν τι δέῃ καὶ τοιούτων τεχνῶν ἐν τῇ στρατιᾷ μηδὲν ἐ λ λ ε ί π η τ α ι (ubi a c t i v u m quidem potius exspectes), de re equ. III 8 πολλοὶ γὰρ οὐ διὰ τὸ μὴ δύνασθαι, ἀλλὰ διὰ τὸ ἄπειροι εἶναι τούτων ἐ λ λ ε ί π ο ν τ α ι.

II. 6, 7 (p. 697 et Mnem. 7, 289. 9, 372 sq.). Nulla cogente necessitate in verbis ὃν ἂν τοῖς πρόσθεν (ἵπποις) ὁρῶ καλῶς χρώμενον, τοῦτον καὶ ἄλλοις οἶμαι καλῶς χ ρ ῆ σ θ α ι coniecit cum Valckenario legendum esse χρήσεσθαι. (Dindorfius voluit . . κ ἄ ν [= καὶ ἂν] ἄλλοις . . χρῆσθαι). Nullo modo coniectura opus est. Oratio recta sic se habeat: ὃν ἂν . . ὁρῶ, οὗτος — χ ρ ῆ τ α ι, non χρήσεται (aut χρῷτο ἂν c. Dindorfio). Eodem iure, quo ὁρῶ . . χρώμενον (non κεχρημένον) dictum est, etiam χρῆσθαι defendi potest.

II. 6, 17 (p. 654). Offendit Cobetus iniuria in verbis ὅ τ α ρ ά τ τ ε ι σ ε, ὦ Κριτόβουλε, ὅτι πολλάκις ἄνδρας καὶ τὰ καλὰ πράττοντας καὶ τῶν αἰσχρῶν ἀπεχομένους ὁρᾷς ἀντὶ τοῦ φίλους εἶναι στασιάζοντας ἀλλήλοις. Pronomen ὅ quid sibi velit, non intellegens conicit θ ρ ά τ τ ε ι σε ut ex dittographia ortum, quasi primum scriptum sit *ΟΤΑΡΑΤΤΕΙ* pro *ΘΡΑΤΤΕΙ*, tum supra aliquis scripserit *ΤΑ*, vetustae formae θράττει supponens vulgatam ταράττει. Sed nequiquam acumine suo abusus est v. d. Ὃ ταράττει σε, ὅτι ex notissimo graecismo ortum dictum est pro ὃ ταράττει σε, τοῦτό ἐστιν, ὅτι. Cf. simillimos locos Plat. de rep. VI. p. 491 B ὃ μὲν πάντων θαυμαστότατον ἀκοῦσαι, ὅ τ ι . . ἐπῃνέσαμεν. Isocr. Paneg. p. 77, 176 ὃ δὲ πάντων καταγελαστότατον, ὅτι τῶν γεγραμμένων ἐν ταῖς ὁμολογίαις τὰ χείριστα τυγχάνομεν διαφυλάττοντες. Huc accedit, quod vulgatae fides interpretatione optimorum codicum: οἶδα, ἔφη ὁ Σωκράτης, ὅ ταράττει σε egregie munitur atque confirmatur. Contra rectissime (p. 697) articulum τὰ addidit ante καλά, ergo: ἄνδρας καὶ τ ὰ καλὰ πράττοντας καὶ τῶν αἰσχρῶν ἀπεχομένους. Cf. § 18 τῶν τε καλῶν . . καὶ τ ὰ αἰσχρά. Inter κ α ὶ et κ α λ ά potuit facile τά excidere.

II. 6, 27 (p. 697). In verbis πολὺ δὲ κρεῖττον τοὺς βελτίους ἐλάττονας εὖ ποιεῖν ἢ τοὺς χείρονας πλείονας ὄντας post ἐλάττονας participium ὄ ν τ α ς Cobetus inseri vult, ut iam H i r s c h i g i u s Philol. V 296 addidit. Sed cum hl. facillime ad ἐλάττονας participium ὄντας ex sequenti πλείονας ὄντας elici possit, non habemus, cur in ordinem verborum recipiamus. Immo vero repetitio participii importuna h. l. videatur. —

II. 6, 32 (p. 697). In verbis ὡς οὐ προσοίσοντος τὰς χεῖρας, εἴ τι ἔχεις ἀγαθὸν εἰς φίλων κτῆσιν, δίδασκε. Οὐδὲ τὸ στόμα ο ὖ ν, ἔφη ὁ Σωκράτης, πρὸς τὸ στόμα προσοίσεις particulam οὖν culpa librarii sedem mutasse opinatus scribere voluit ὡς ο ὖ ν οὐ προσοίσοντος . . Οὐδὲ τὸ στόμα, ἔφη ὁ Σ . . . προσοίσεις. Sed iustam causam, cur οὖν transponendum sit, prorsus non intellego. —

II. 6, 35 (p. 697). Bis pro ἀγάλλῃ οὐχ ἧττον ἢ ἐπὶ τοῖς ἑ α υ τ ο ῦ recte rescribere mihi videtur ἢ ἐπὶ τοῖς σ α υ τ ο ῦ, praesertim cum duo codices Parisini C¹, C² praebeant σ ε α υ τ ο ῦ. Cf. I. 4, 9, ubi melioribus codicibus scriptura οὐδὲ γὰρ τὴν σ ε α υ τ ο ῦ (vel σ α υ τ ο ῦ) σύ γε ψυχὴν ὁρᾷς pro vulgata . . ἑ α υ τ ο ῦ firmatur. Sed recte II. 1, 31 codd. scriptura τοῦ δὲ πάντων ἡδίστου ἀκούσματος, ἐπαίνου ἑ α υ τ ῆ ς, ἀνήκοος εἶ servatur, ubi ἐπαίνου ἑαυτῆς est nostrum E i g e n l o b. Perperam ibi Dindorfius correxit ἐπαίνου σ ε α υ τ ῆ ς. —

II. 6, 36 (p. 697). Ut iam Valckenarius ad Eur. Hippol. 589 pro *π ρ ο μ ν η σ τ ρ ί δ α ς*, quod habent libri, correxit *π ρ ο μ ν η σ τ ρ ί α ς*. Quanquam alias apud scriptores Atticos invenitur forma *προμνήστρια*, Arist. Nub. 41. Plat. Theaet. p. 149 D, Luc. dial. deor. 20. 16. Charit. 6, 1, metaphorice Eur. Hippol. 589 (*τὴν κακῶν προμνήστριαν*), ut a *μνηστήρ* ducitur *μνήστρια* Poll. 3. 31, tamen eodem iure forma *προμνηστρίς, ίδος* derivari potuit; respondent enim m a - s c u l i n i s in *τήρ* — *τής* exeuntibus f e m i n i n a, quae suffixum aut *τρια* aut *τρις* G. *ιδος* habent, ut *ψάλτης ψάλτρια, δρήστης* (*δρηστήρ*) *δρῆστις, ιδος* (Call. anthol. 12. 73). Cf. Lobeck ad Phrynich. p. 256.

Eodem loco (p. 697 et variae lectt. p. 154) in verbis *ἔφη* (sc. *Ἀσπασία*) *γὰρ τὰς ἀγαθὰς προμνηστρίδας μετὰ μὲν ἀληθείας τἀγαθὰ διαγγελλούσας δεινὰς εἶναι συνάγειν ἀνθρώπους εἰς κηδείαν, ψευδομένας δ' οὐκ ἐ θ έ λ ε ι ν ἐ π α ι ν ε ῖ ν*, quod habent optimi codd. (alii *δ' οὐκ ὠ φ ε λ ε ῖ ν ἐ π α ι ν ο ύ σ α ς* aut *δ' οὐκ ὠ φ ε λ ε ῖ ν ἐ π α ι ν ε ῖ ν*) ei videtur expungendum esse *ἐθέλειν*, legitque *δ' οὐκ ἐ π α ι ν ε ῖ ν*, ut subiectum sit Aspasia (se non laudare). Sed durior mutatio subiecti videatur in eadem enuntiatione. Equidem scripturam optimorum codicum (*ψευδομένας δ' οὐκ ἐθέλειν ἐπαινεῖν* servandam et verba *ὠφελεῖν ἐπαινούσας* ut glossema resecanda esse puto. Opposita enim sunt primum *μετὰ μὲν ἀληθείας τἀγαθὰ διαγγελλούσας*, quibus verbis respondet participium *ψευδόμενας δ'*, tum *δεινὰς εἶναι συνάγειν — εἰς κηδείαν* et *οὐκ ἐθέλειν ἐπαινεῖν*, ut sententia sit haec: „Dicebat enim (Aspasia) bonas pronubas, quod cum veritate virtutes (aliorum) commemorarent, p l u r i m u m v a l e r e ad conciliandam inter homines affinitatem, sed easdem mentiendo n o l l e l a u d a r e," i. e. mentiendo nolle affinitates conciliare; nam si m e n t i e n d o amicitias coniungere vellent, non essent b o n a e pronubae. Hanc veram esse verborum sententiam luculentissime apparet ex verbis, quae statim sequuntur, *τοὺς γὰρ ἐξαπατηθέντας ἅμα μισεῖν ἀλλήλους τε καὶ τὴν προμνησαμένην*, qui enim decepti essent, et inter se odisse dicebat et ipsam conciliatricem.

II. 6, 37 (p. 697). Plane iniuria et sine ulla causa in verbis *τοιοῦτός μοι φίλος εἶ, οἷος, ἂν μέν τι αὐτὸς ἔχω ἐπιτήδειον εἰς τὸ φίλους κτήσασθαι, συλλαμβάνειν μοι· εἰ δὲ μή, οὐκ ἂν ἐ θ έ λ ο ι ς πλάσας τι εἰπεῖν ἐπὶ τῇ ἐμῇ ὠφελείᾳ* codicum omnium scripturam deserendam ratus sic emendare sibi visus est: *οὐκ ἂν ἐ θ έ λ ε ι ν*, quod, ut ait, si scriberetur *ἐθέλοις*, compositio loci plane perturbaretur. Sed nostro loco ut saepissime alias oratio, quae ab *οἷος* apta esse debebat, transiit in enuntiationem p r i m a r i a m. Recte Breitenbachius Cobetum refutavit his verbis: „*οὐκ ἂν ἐθέλοις*, statt mit dem Infinitiv (nach *οἷος*) fortzufahren, lebhafter: d a w ä r e s t d u n i c h t g e s o n n e n u. s. w." Praeterea autem vel verba *εἰ δὲ μή*, pro quibus exspectes *ἐὰν δὲ μή*, cum praecesserit *ἂν μέν τι αὐτὸς ἔχω*, satis superque nobis demonstrant scriptorem n o v a m plane enuntiationem incipere a verbis *εἰ δὲ μή*.

II. 7, 8 (p. 697) pro *ὠ φ ε λ η θ η σ ό μ ε ν α ι* revocare vult formam Atticam *ὠ φ ε λ η - σ ό μ ε ν α ι*. Sed etiam aliis locis forma passiva *ὠφεληθήσομαι* invenitur, ut III. 3, 15 *ὠφεληθήσῃ*. Cyrop. III. 2, 20: *ὠφεληθήσεσθαι* ex optimis codd. Thuc. VI. 18, 5. Eadem fere ratione formae *ζημιώσομαι* et *ζημιωθήσομαι* — *στερήσομαι* et *στερηθήσομαι* promiscue usurpantur, cf. Kühner gr. graec. ampl. II. 1, § 376 n. 2 p. 102. At miror Cobetum non offendisse in forma *ἐπιμεληθησόμεναι*, quae in vicinia legitur, pro qua unus codex Parisinus E exhibet *ἐπιμελησόμεναι*; nam Xenophon certe semper vulgari huius verbi futuri forma utitur, ut Comm. II. 8, 3. Cyrop. V. 4, 33, Anab. IV. 3, 30. —

II. 7, 11 (p. 697). In verbis *νῦν δέ μοι δοκῶ εἰς ἔργων ἀφορμὴν ὑ π ο μ έ ν ε ι ν αὐτὸ ποιῆσαι* cum Schneidero, qui Stephanum secutus est, *ὑπομενεῖν* legere vult. Qua quamvis facili mutatione carere possumus: infinitivus futuri h. l. non necessario requiritur, ut latine dici potest: nunc vero mihi videor a u d e r e (non: ausurus esse) id facere. —

II. 8, 1 (p. 695, Mnem. 7, 287. 11, 121). In verbis *ἐπειδὴ γὰρ ἀ φ η ρ έ θ η μ ε ν τὰ ἐν τῇ ὑπερορίᾳ κτήματα, ἐν δὲ τῇ Ἀττικῇ ὁ πατήρ μοι οὐδὲν κατέλιπεν, . . ἀναγκάζομαι* idem quod

650). Verba καὶ πόσον χρόνον οἴει σοι, ἔφη, τὸ σῶμα ἱκανὸν ... ἐσθαι; eadem medicina, qua verba I. 3, 3 (οὔτε γὰρ — καλῶς ἔχειν) ... la ἂν inserta, ergo: καὶ πόσον ἂν χρόνον. Sed utraque coniectura ... cum oratio recta sic conformata esse debeat: πόσον χρόνον τὸ σῶμα ... τὰ ἐπιτήδεια ἐργάζεσθαι; non πόσον . . ἂν εἴη;

... loco (p. 650) in verbis, quae statim respondet Eutherus: μὰ τὸν Δί', ἔφη, οὐ π... ν expuncto χρόνον, quod ei inficete et contra Atticam consuetudinem repetit... cidisse putat et sic scribi iubet: μὰ τὸν Δί', ἔφη, οὐ πολύν γε. Habenda est ... in numero earum, quae prorsus inutiles vel supervacaneae videantur. Q... ret, si quaecunque aut elegantius aut melius ex arbitratu nostro dici possunt, in verborum ordinem recipere vellemus!

II. 8, 6 (p. 650). Non minus temere in verbis οὕτω γὰρ ἥκιστα μέν σε οἶμαι ἐν αἰτίᾳ εἶναι, μάλιστα δὲ τῇ ἀπορίᾳ βοήθειαν εὑρεῖν, ῥᾷστα δὲ καὶ ἀκινδυνότατα ζῆν καὶ εἰς τὸ γῆρας διαρκέστατα particulam ἂν (ut I. 2, 9. II. 8, 2) excidisse ratus scribere vult οὕτω γὰρ ἂν ἥκιστα μέν σε οἶμαι ἐν αἰτίᾳ εἶναι. Habet quidem unus codex Paris. (B'): οὕτω γὰρ ἥκιστ' ἂν μέν σε οἶμαι ἐν αἰτίᾳ εἶναι, alter cod. Paris. (A): ἥκιστα ἂν omisso μέν, sed id quod v. d. neglexisse videtur, si scriberetur οὕτω γὰρ ἂν ἥκιστα μέν σε οἶμαι ἐν αἰτίᾳ εἶναι, etiam ad infinitivos, qui sequuntur, εὑρεῖν et ζῆν particula ἂν repetenda erat, ut I. 3, 15. II. 1, 27. II. 1, 18. III. 3, 2, quod h. l. durius videtur, praesertim cum, si ita scribere vellemus, post infinitivum praesentis (εἶναι) sequeretur infinitivus aoristi (εὑρεῖν), quem rursus infinitivus praesentis (ζῆν) exciperet.

II. 10, 1 (p. 697). Ad verba ἄν τίς σοι τῶν οἰκετῶν ἀποδρᾷ animadvertit nullam esse controversiam quin legendum sit ἄν τίς σε — ἀποδρᾷ, (quod habent duo codd. Parisini) collato simili loco Cyrop. I. 4, 13 ἥν τις ἀποδρᾷ σε τῶν οἰκετῶν. Sed praepropere egisse videtur v. d. Recte enim h. l. dicitur ἄν τίς σοι — ἀποδρᾷ, ut σοί sit dativus incommodi, qui nominatur. Defenditur autem dativus similibus locis ut Oecon. II, 14 προθύμως γε, ὦ ..., ἀποφεύγειν μοι πειρᾷ, Hellen. VII. 5, 25 φυγούσης μὲν αὐτοῖς τῆς ἐναντίας φάλαγγος — φυγόντων δ' αὐτοῖς καὶ τῶν ἱππέων.

II. 10, 3 (p. 690). Denique Cobetus in verbis ὑπηρέτην ἑκόντα τε καὶ εὔνουν καὶ παράμονον Valckenarii emendationem παραμόνιμον recipiendam esse censet conferens III. 11, 11 ... δὲ καὶ ἡδονῇ τὸ θηρίον τοῦτο ἁλώσιμόν τε καὶ παραμόνιμόν ἐστι. Cum praeterea etiam tertio loco II. 4, 5 ποῖον δὲ ἀνδράποδον οὕτως εὔνουν καὶ παραμόνιμον ..., veri simillimum videtur etiam nostro loco Xenophontem scripsisse εὔνουν καὶ παραμόνιμον et culpa librariorum scriptum esse παράμονον, praesertim cum verba εὔνους ... μος duobus locis (hic et II. 4, 5) coniuncta sint. Huc accedit, quod forma παρά... ma est et tantum semel apud Pindarum (Nem. VIII, 28 ὄλβος ἀνθρώποισι παρ...) et scriptores aetate posteriores invenitur. —

Emendanda.

p. ... 2, 14 legendum: alterum alterum excipere. — p. 5 ad I. 2, 21 lege: πεποιημένων.

iam antea Hindenburgius acute invenerat, ἀφῃρέθην μὲν κτέ. legendum censet. Sed iam Schneiderus vulgatam defendit. Pluralis enim numerus h. l. recte positus est de communi civium iactura.

II. 8, 2 (p. 650). Verba καὶ πόσον χρόνον οἴει σοι, ἔφη, τὸ σῶμα ἱκανὸν εἶναι μισθοῦ τὰ ἐπιτήδεια ἐργάζεσθαι; eadem medicina, qua verba I. 3, 3 (οὔτε γὰρ — καλῶς ἔχειν) sananda esse censet particula ἂν inserta, ergo: καὶ πόσον ἂν χρόνον. Sed utraque coniectura nullo modo opus est, cum oratio recta sic conformata esse debeat: πόσον χρόνον τὸ σῶμα ἱκανόν ἐστι μισθοῦ τὰ ἐπιτήδεια ἐργάζεσθαι; non πόσον . . ἂν εἴη;

Eodem loco (p. 650) in verbis, quae statim respondet Eutherus: μὰ τὸν Δί᾽, ἔφη, οὐ πολὺν χρόνον expuncto χρόνον, quod ei inficete et contra Atticam consuetudinem repetitum videtur, γε excidisse putat et sic scribi iubet: μὰ τὸν Δί᾽, ἔφη, οὐ πολύν γε. Habenda est autem haec coniectura in numero earum, quae prorsus inutiles vel supervacaneae videantur. Quid quaeso fieret, si quaecunque aut elegantius aut melius ex arbitratu nostro dici possunt, in verborum ordinem recipere vellemus!

II. 8, 6 (p. 650). Non minus temere in verbis οὕτω γὰρ ἥκιστα μέν σε οἶμαι ἐν αἰτίᾳ εἶναι, μάλιστα δὲ τῇ ἀπορίᾳ βοήθειαν εὑρεῖν, ῥᾷστα δὲ καὶ ἀκινδυνότατα ζῆν καὶ εἰς τὸ γῆρας διαρκέστατα particulam ἂν (ut I. 2, 9. II. 8, 2) excidisse ratus scribere vult οὕτω γὰρ ἂν ἥκιστα μέν σε οἶμαι ἐν αἰτίᾳ εἶναι. Habet quidem unus codex Paris. (B^1): οὕτω γὰρ ἥκιστ᾽ ἂν μέν σε οἶμαι ἐν αἰτίᾳ εἶναι, alter cod. Paris. (A): ἥκιστα ἂν omisso μέν, sed id quod v. d. neglexisse videtur, si scriberetur οὕτω γὰρ ἂν ἥκιστα μέν σε οἶμαι ἐν αἰτίᾳ εἶναι, etiam ad infinitivos, qui sequuntur, εὑρεῖν et ζῆν particula ἂν repetenda erat, ut I. 3, 15. II. 1, 27. II. 1, 18. III. 3, 2, quod h. l. durius videtur, praesertim cum, si ita scribere vellemus, post infinitivum praesentis (εἶναι) sequeretur infinitivus aoristi (εὑρεῖν), quem rursus infinitivus praesentis (ζῆν) exciperet.

II. 10, 1 (p. 697). Ad verba ἄν τίς σοι τῶν οἰκετῶν ἀποδρᾷ animadvertit nullam esse controversiam quin legendum sit ἄν τίς σε — ἀποδρᾷ, (quod habent duo codd. Parisini) collato simili loco Cyrop. I. 4, 13 ἤν τις ἀποδρᾷ σε τῶν οἰκετῶν. Sed praepropere egisse videtur v. d. Recte enim h. l. dicitur ἄν τίς σοι — ἀποδρᾷ, ut σοί sit dativus incommodi, qui nominatur. Defenditur autem dativus similibus locis ut Oecon. II, 14 προθύμως γε, ὦ Σώκρατες, ἀποφεύγειν μοι πειρᾷ, Hellen. VII. 5, 25 φευγούσης μὲν αὐτοῖς τῆς ἐναντίας φάλαγγος — φευγόντων δ᾽ αὐτοῖς καὶ τῶν ἱππέων.

II. 10, 3 (p. 690). Denique Cobetus in verbis ὑπηρέτην ἔχοντά τε καὶ εὔνουν καὶ παράμονον Valckenarii emendationem παραμόνιμον recipiendam esse censet conferens III. 11, 11 εὐεργεσίᾳ δὲ καὶ ἡδονῇ τὸ θηρίον τοῦτο ἁλώσιμόν τε καὶ παραμόνιμόν ἐστι. Cum praeterea etiam tertio loco II. 4, 5 ποῖον δὲ ἀνδράποδον οὕτως εὔνουν καὶ παραμόνιμον legatur, veri simillimum videtur etiam nostro loco Xenophontem scripsisse εὔνουν καὶ παραμόνιμον et culpa librariorum scriptum esse παράμονον, praesertim cum verba εὔνους καὶ παραμόνιμος duobus locis (hic et II. 4, 5) coniuncta sint. Huc accedit, quod forma παράμονος rarissima est et tantum semel apud Pindarum (Nem. VIII, 28 ὄλβος ἀνθρώποισι παρμονώτερος) et scriptores aetate posteriores invenitur. —

Emendanda.

p. 5 ad I. 2, 14 legendum: alterum alterum excipere. — p. 5 ad I. 2. 21 lege: πεποιημένων.